

ÕIGUSKANTSLER

Teie 03.07.2008 nr 1.-16/8-03002/002

Hr Juhan Parts
Majandus- ja kommunikatsiooniminister
Harju 11
15072 TALLINN

Õiguskantsler .07.2008 nr 6-1/080638/00805113

Märgukiri

Austatud härra Parts

Tänan Teid mulle ühistranspordiseaduse § 27 põhiseaduspärasuse hindamise asjus antud vastuse eest. Analüüsinud Teie vastust,

esitan Teile märgukirja ühistranspordiseaduse §-de 27 Teie lubatud kujul muutmiseks.

Alljärgnevalt põhjendan Teile märgukirja esitamist.

1. Kirjutate, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kavatses esitada Vabariigi Valitsusele ettepaneku esitada kehtivat ühistranspordiseadust muutev eelnõu seoses Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 23.10.2007 määrusega nr 1370/2007 menetlemiseks Riigikogule. Kõnealuse eelnõuga soovitakse asendada senine tasuta sõiduõiguse regulatsioon hüvitamisel põhineva regulatsiooniga nii, et eelkooliealistel lastel, puudega lastel, sügava puudega 16-aastaste ja vanemate isikute, sügava või raske nägemispuudega isikute saatjate või nägemispuudega isikuid saatvate juhtkoerte sõidukulu hüvitatakse kuni 100 % ulatuses pileti täishinnast. Märkite, et ühistranspordiseadus tuleb Eestil viia kooskõlla Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 23.10.2007 määrusega nr 1370/2007 hiljemalt 2009. a lõpuks.

2. Mulle teadaolevalt on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostanud ühistranspordiseaduse ja Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu ning esitanud selle 16.06.2008 kooskõlastusringile.¹ Justiitsministeerium andis viidatud eelnõule oma kooskõlastuse 04.07.2008. Kõnealuse eelnõu § 1 punktidega 8 ja 9 muudetakse muu hulgas ka ühistranspordiseaduse (edaspidi ÜTS) § 27 ja 29. Nii näeb eelnõu § 1 p 8 ette ÜTS § 27 lg 1 p 3 kehtetuks tunnistamise ning eelnõu § 1 p 9 ÜTS § 29 lõike 1 muutmise moel, mis võimaldaks edaspidi avalikul liiniveol anda maantee- ja veeliikluses ning raudteeliikluses linnasisesel või muul riigisisesel rongiliinil, kui sõitja sõidu lähte- ja sihtpunkt asuvad ühe linna piires, õpilasele, sügava puudega isiku saatjale ja puudega lapse saatjale sõidusoodustust kuni 50 % pileti täishinnast. Teisisõnu muudetakse ÜTS § 27 ja 29 selliselt, et edaspidi puudub riigisisesel liinil (kaasa arvatud

¹ Ühistranspordiseaduse ja Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu seisuga 16.06.2008, kättesaadav arvutivõrgus: <http://eoigus.just.ee>.

kommertsliinil) raudtee-, maantee- ja veeliikluses vedajal kohustus tasuta vedada Vabadussõja veterane ning nende saatjad ei saa avalikul liiniveol maantee- ja veeliikluses ning raudteeliikluses linnasisesel või muul riigisisesel rongiliinil, kui sõitja sõidu lähte- ja sihtpunkt asuvad ühe linna piires, sõidusoodustust kuni 50 % pileti täishinnast.

3. Põhiseaduse §-st 10 tulenevad demokraatia ja õigusriigi põhimõtted, mis on alusteks heale valitsemisele. Hea valitsemise põhimõte jaguneb hea halduse põhimõtteks ja heaks õigusloometavaks ning tugineb omakorda põhimõtetele, mis tagavad demokraatliku õigusriigi toimimise. Üheks selliseks on tõhususe põhimõte, mille järgi peavad rakendatavad meetmed olema proportsionaalsed ja õigeaegsed.² Hea õigusloometava kontekstis tähendab tõhususe põhimõte seda, et olukorras, kus n.ö valitsejale on saanud teatavaks vajadus õigussuhteid reguleerida, neid ümber korraldada jms, astub hea valitseja õigeaegselt, s.t põhjendamatult viivitamata samme, et kehtivat olukorda muuta.

4. Antud juhul selgub eespool toodust, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium näeb vajadust muuta ÜTS §-i 27 ning on kujundanud juba ka seisukoha, kuidas asjaomaseid sätteid muuta. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on sisuliselt seisukohal, et vedajad ei peaks teatud isikute gruppe vedama selle eest tasu saamata. Lisaks on teada, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi menetluses on hetkel eelnõu, millega muu hulgas soovitakse muuta ka ÜTS § 27, mille põhiseaduspärasuse kontrollimiseks on MTÜ Autoettevõtete Liit minu poole pöördunud.

5. Arvestades asjaolu, et Teie lubatud ÜTS § 27 muudatused kõrvaldaksid olukorra, millest ajendatuna MTÜ Autoettevõtete Liit minu poole pöördus, ei pea ma antud juhul otstarbekaks eraldi võtta seisukohta, kas ÜTS § 27 on põhiseaduspärased. Küll aga leian eelneva põhjal, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil tuleb käituda ÜTS § 27 muutmiseks kooskõlas hea õigusloometavaga. See tähendab, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium käituks kooskõlas hea õigusloometavaga siis, kui ÜTS § 27 muutmiseks ei oodataks 2009. a lõpuni, vaid ministeerium astuks kohe samme nende sätete lubatud kujul muutmiseks. Seda saab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teha menetluses oleva eelnõu raames või sellise aja jooksul, mis võimaldab ÜTS § 27 muudetud kujul jõustada hiljemalt 01.01.2009.

6. Toodud põhjendustel esitangi Teile märgukirja ÜTS § 27 muutmiseks.

Palun Teil mulle hiljemalt 15.08.2008 vastata, millal esitate Vabariigi Valitsusele eelnõu, mis sisaldab ÜTS § 27 muutmise kava Teie lubatud kujul.

Austusega

Indrek Teder

Kärt Muller 693 8432

E-post: kart.muller@oiguskantsler.ee

² Vt nt Euroopa Komisjon. Hea haldamine. Valge raamat, Brüssel, 25.07.2001, COM(2001) 428 final, kättesaadav arvutivõrgus: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2001/com2001_0428en01.pdf.